

ministar zdravlja
prof. dr. sc. Rajko Ostojić, dr. med.

„Sreća je kao zdravlje – ako ga ne primjećuješ, znači da ga imaš“, velika je životna istina koje često nismo svjesni. Zaista, čovjek kad je zdrav ne razmišlja o bolesti. I to je dobro.

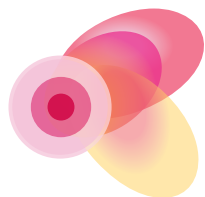
No, uvijek valja razmišljati o zdravlju. I činiti sve što možemo da ga sačuvamo što duže. Zdravlje nije samo odsustvo bolesti i iznemoglosti već i stanje tjelesnog, društvenog i socijalnog blagostanja.

Za očuvanje zdravlja svake osobe vrlo je važno pravodobno prepoznavanje rizika i rano otkrivanje bolesti. A za društvo u kojem živi to je promicanje zdravlja i zdravih stilova života.

Ministarstvo zdravlja želi potaknuti ljude da aktivno sudjeluju u unapređenju svog zdravlja jer je to naša zajednička misija. Stoga, poslušajte savjet i uključite se u Nacionalni program ranog otkrivanja raka dojke. Odazovite se na preventivni pregled!

VAŠ MINISTAR ZDRAVLJA

www.zdravlje.hr
www.hzjz.hr
www.hzzo.hr

Što je Nacionalni program ranog otkrivanja raka dojke?

U Republici Hrvatskoj se od 2006. godine provodi organizirani probir za rak dojke u okviru Nacionalnog programa ranog otkrivanja raka dojke.

Nacionalnim programom ranog otkrivanja raka dojke obuhvaćene su sve žene u Hrvatskoj u dobi od 50 do 69 godina. U okviru programa žene mogu obaviti mamografski pregled dojki svake dvije godine. Žene na kućnu adresu dobiju poziv za besplatni mamografski pregled.

Cilj ovog organiziranog probira je smanjiti smrtnost od raka dojke za 25% do 30%, otkriti rak u početnom stadiju u većem postotku nego danas te poboljšati kvalitetu života bolesnica s rakom dojke.

Za dodatne informacije posjetite internet stranicu

www.zdravlje.hr

www.hzjz.hr

www.hzzo.hr

Preventivni
program

Za zdravlje. **Danas.**

Nacionalni program ranog otkrivanja raka dojke

Što je rak dojke?

Dojka ili mliječna žlijezda parna je kožna žlijezda s vanjskim izlučivanjem, smještena na prednjoj strani prsnog koša. Strukturu dojke čini koža s bradavicom, žljezdano tkivo, vezivno tkivo te masno tkivo.

Rak dojke nastaje kad normalne žljezdane stanice dojke promijene svoja svojstva te počnu nekontrolirano rasti, umnožavati se i uništavati okolno zdravo tkivo. Takve promijenjene stanice mogu potom otići u limfne i/ili krvne žile te tako proširiti bolest u druge dijelove tijela.

Rak dojke najčešće je sijelo raka u žena u svijetu te predstavlja velik javnozdravstveni problem. I u Hrvatskoj je rak dojke najčešće sijelo raka u žena. Od te zloćudne bolesti obolijeva svaka jedanaesta žena, odnosno četvrtina od ukupno novooboljelih žena od raka. U sljedećim godinama za očekivati je daljnji trend porasta oboljelih.

Tko može dobiti rak dojke?

Od raka dojke najčešće obolijevaju žene iznad pedesete godine života, ali sve češće obolijevaju i mlađe žene u četrdesetim, tridesetim i dvadesetim godinama. Muškarci također mogu oboljeti od raka dojke, ali puno rjeđe nego žene. Jedan posto svih zabilježenih slučajeva raka dojke zabilježeno je kod muškog spola.

Koji su uzroci i rizični čimbenici za nastanak raka dojke?

Uzrok nastanka raka dojke uglavnom je nepoznat. Mnoge epidemiološke studije pokazuju da postoji više poznatih rizičnih čimbenika koji su nedvojbeno povezani s nastankom raka dojke.

Najznačajniji rizični čimbenici koji povećavaju rizik nastanka raka dojke su:

- Dob,
- Prva mjesečnica prije 12-te godine života,
- Menopauza nakon 50-te godine života,
- Nerađanje ili rađanje poslije 30-te godine života,
- Pozitivna obiteljska anamneza,
- Premaligne lezije dojke.

Povećan rizik za rak dojke vezan je uz određene životne navike i stil života koji se smatraju nezdravim:

- Nezdrava prehrana (visok udio masnoća u hrani),
- Pretilost,
- Povećana konzumacija alkohola,
- Pušenje,
- Izloženost radioaktivnom zračenju.

Što je samopregled dojki?

Samopregled dojki je postupak koji ženi omogućuje da sama pregleda svoje grudi. Najbolje je da žena obavi pregled tjedan ili dva nakon početka mjesečnice, a ako žena više nema mjesečnicu najbolje je odrediti jedan dan u mjesecu kada će to učiniti.

Prilikom samopregleda posebnu pozornost treba obratiti na sljedeće znakove: otkrivanje kvržice pri opipu, zadebljanje u dojci, povećanje jedne dojke, bilo kakve promjene na koži bradavica i dojki, iscjedak iz bradavice, bolovi u dojci.

Ako žena uoči bilo koji od navedenih simptoma, obavezno se treba obratiti liječniku.

Kada treba napraviti mamografiju?

Mamografija je rendgenski pregled dojki kojim se otkrivaju tumori i druge promjene dojke koje su premalene da bi se mogle napipati. Dokazano je da mamografija bilježi promjene na dojci oko dvije godine ranije od kliničkog pregleda zasnovanog na pojavi simptoma ili opipljive kvržice. Mamografija se kod žena s mjesečnicom obavlja u razdoblju od petog do desetog dana ciklusa, brojeći od prvog dana zadnje mjesečnice.

Iako je mamografija izuzetno vrijedna i nezamjenjiva pretraga u otkrivanju i najmanjih karcinoma, treba naglasiti da se mamografijom ne može prikazati 15-20% karcinoma dojki, posebno kad se radi o dojka s gustom žljezdanom strukturom.

Prvi mamografski pregled dojki svaka žena treba napraviti između 38 i 40 godina života. Kod žena s pozitivnom obiteljskom anamnezom za rak dojke, preporuča se ranije započinjanje redovitih mamografskih pregleda.

